

Οργανισμός των
Ημερών Εθνών για την
Εκπαίδευση, την Επιστήμη
και τον Πολιτισμό

Έδρα UNESCO Εθελθικής Υγείας και Ιατρικής
Εθνικά και Κατοχικά
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ελλάδα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΙΑΣ,
ΗΠΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΒΡΕΦΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΠΩΤΕΡΗ ΥΓΕΙΑ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΤΡΟΦΩΝ

Μονάδα Γαστρεντερολογίας, Ηπατολογίας και Διατροφής, Α΄ Παιδιατρική Κλινική
Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία», www.gastroped.gr

*Υπό την Αιγίδα του Κολλεγίου Ελλήνων Παιδιάτρων,
Της Έδρας UNESCO Εθελθικής Υγείας και Ιατρικής του ΕΚΠΑ
Της Ελληνικής Εταιρείας Παιδιατρικής Γαστρεντερολογίας, Ηπατολογίας και Διατροφής*

Κολλέγιο Αθηνών, Σάββατο 14 Απριλίου 2018, 10.30 - 14.30

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η σύγχρονη επιστημονική γνώση δεν αφήνει αμφιβολία για τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζουν τα δύο πρώτα χρόνια της ζωής στη διαμόρφωση της απώτερης υγείας του ατόμου. Παράγοντες που επηρεάζουν την έκφραση του ανθρώπινου γονιδιώματος και το μικροβίωμα σε αυτή την κρίσιμη περίοδο, καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό το μέλλον μας. Η βρεφική διατροφή δεν καλύπτει απλά διατροφικές ανάγκες του βρέφους, αλλά καλλιεργεί συμπεριφορές, γευστικές προτιμήσεις και διαιτητικά πρότυπα που αποτρέπουν ή ευοδώνουν την ανάπτυξη της παχυσαρκίας, των νοσημάτων φθοράς, της αλλεργίας και άλλων ασθενειών που μαστίζουν το δυτικό κόσμο.

Τα παραπάνω επίκαιρα ζητήματα θα πραγματευτεί το συμπόσιο για τη Βρεφική Διατροφή που διοργανώνεται από τη Μονάδα Γαστρεντερολογίας, Ηπατολογίας και Διατροφής της Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής, με τη συνεργασία της Β΄ και Γ΄ Παιδιατρικής Κλινικής του ΕΚΠΑ.

Στο συμπόσιο θα συμμετάσχουν διακεκριμένοι Έλληνες και Ευρωπαίοι ειδικοί. Θα έχουμε τη τιμή να φιλοξενήσουμε για πρώτη φορά στη χώρα μας την Καθηγήτρια κ. Mary Fewtrell, Πρόεδρο της Επιτροπής Διατροφής της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Παιδιατρικής Γαστρεντερολογίας, Ηπατολογίας και Διατροφής (ESPGHAN) και 1^η συγγραφέα των πλέον πρόσφατων (2017) συστάσεων της ESPGHAN για τη Συμπληρωματική Διατροφή. Επίσης, θα έχουμε τη δυνατότητα να ακούσουμε μέσω skype τις απόψεις του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Κοπεγχάγης κ. Kim Michaelsen, 1^{ου} συγγραφέα της έκδοσης του Ευρωπαϊκού Γραφείου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) για τη διατροφή των βρεφών που ζουν στην Ευρώπη, όπως και τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αλλεργιολογίας και Κλινικής Ανοσολογίας (EAACI) για την πρόληψη της αλλεργίας, από τον τ. Πρόεδρο της Εταιρείας, Καθηγητή κ. Νικόλαο Παπαδόπουλο. Τα υπό συζήτηση θέματα θα σχολιάσουν οι Καθηγητές Παιδιατρικής του ΕΚΠΑ κ. Γεώργιος Χρούσος, κ. Μαρία Τσολιά, κ. Βάνα Παπαευαγγέλου και ο Καθηγητής του Χαρκοπέιου Πανεπιστημίου, κ. Κωνσταντίνος Τσίγκος, Πρόεδρος της Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Υγείας για την Επικαιροποίηση του Εθνικού Οδηγού για την Εισαγωγή Στερεών Τροφών, ο οποίος θα παρουσιάσει και τις προτάσεις της Επιτροπής. Διαιτολόγοι των Νοσοκομείων Παίδων «Η Αγία Σοφία» και «Π. & Α. Κυριακού» θα συγκεκριμενοποιήσουν τις Οδηγίες παρουσιάζοντας πρότυπα διαιτολόγια για υγιή βρέφη διαφόρων ηλικιών.

Επιθυμούμε να ακούσουμε τις απόψεις σας για τη Βρεφική Διατροφή για αυτό και κατά τη διάρκεια του συμποσίου θα έχετε τη δυνατότητα να απαντήσετε ψηφιακά σε σχετικά ερωτηματολόγια μέσω εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα.

Προσδοκούμε στην ενεργό συμμετοχή σας στον επιστημονικό διάλογο, την οποία θεωρούμε απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία του συμποσίου.

Γεώργιος Χρούσος

Καθηγητής - Διευθυντής Α΄ Παιδιατρικής
Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος
Εθνικής Επιτροπής Μητρικού Θηλασμού
του Υπουργείου Υγείας

Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου

Διευθύντρια ΕΣΥ, Υπεύθυνη Μονάδας Γαστρεντερολογίας,
Ηπατολογίας και Διατροφής Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής
Πανεπιστημίου Αθηνών, Μέλος Εθνικής Επιτροπής
Διατροφικής Πολιτικής του Υπουργείου Υγείας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΟΛΟΓΙΑΣ,
ΗΠΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΒΡΕΦΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΠΩΤΕΡΗ ΥΓΕΙΑ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΕΡΕΩΝ ΤΡΟΦΩΝ

Μονάδα Γαστρεντερολογίας, Ηπατολογίας και Διατροφής, Α΄ Παιδιατρική Κλινική
Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία», www.gastroped.gr

Κολλέγιο Αθηνών, Σάββατο 14 Απριλίου 2018, 10.30 - 14.30

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

- 10.30 Έναρξη**
Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου
- 10.30 - 10.45 Χαιρετισμοί**
• Καθηγητής κ. Γεώργιος Χρούσος
• κ. Γιάννης Μπασκόζος
- 10.45 - 11.45 Μεταβολικός και μικροβιακός προγραμματισμός για την πρόληψη νοσημάτων των αναπτυγμένων χωρών**
Προεδρείο: *Ελευθερία Ρώμα, Αγγαΐα Ζέλλου*
- 10.45 - 11.15 Μεταβολικός και μικροβιακός προγραμματισμός για την πρόληψη της παχυσαρκίας**
Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου
- 11.15 - 11.45 Μεταβολικός και μικροβιακός προγραμματισμός για την πρόληψη της αλλεργίας**
Παρασκευή Ξεπαπαδάκη, Νικόλαος Παπαδόπουλος
- 11.45 - 12.45 Παράγοντες που επηρεάζουν το μεταβολικό και μικροβιακό προγραμματισμό: τι συμβαίνει στην Ευρωζώνη και τι στην Ελλάδα;**
Προεδρείο: *Θωμάς Καραγκιόζογλου-Λαμπούδη, Παναγιώτα Καφρίτσα*
- 11.45 - 12.15 Η Ελλάδα πρωταθλήτρια στις καισαρικές τομές, στην κατανάλωση αντιβιοτικών και έτοιμων βρεφικών τροφών: τι δεν πάει καλά;**
Θωμάς Καραγκιόζογλου-Λαμπούδη
- 12.15 - 12.45 Μητρικός θηλασμός ως μέτρο δημόσιας υγείας**
Δώρα Σταύρου, Ιωάννα Αντωνιάδου-Κουμάτου
- 12.45 - 14.15 Διεθνής διάλογος για την Εισαγωγή Στερεών Τροφών: Κατευθυντήριες Οδηγίες για το χρόνο και τρόπο εισαγωγής των τροφών, τις νέες μεθόδους σίτισης, τις ανάγκες των βρεφών που ζουν στην Ευρώπη σε μακρο - και μικροθρεπτικά στοιχεία και άλλα σημαντικά θέματα που άπτονται της Βρεφικής Διατροφής**
Συντονίστρια: *Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου*
Σχολιαστές: *Γ. Χρούσος, Μ. Τσολιά, Β. Παπαευαγγέλου, Κ. Τσίγκος*
Πρόσφατες συστάσεις της ESPGHAN (2017) για την Εισαγωγή Συμπληρωματικής Διατροφής
Mary Fewtrell
Παρέμβαση - Σχολιασμός (μέσω skype)
Kim Michaelsen
Προτάσεις της Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Υγείας για την Επικαιροποίηση του Εθνικού Οδηγού για την Εισαγωγή Στερεών Τροφών
Κωσταντίνος Τσίγκος
Παραδείγματα διαιτολογίων για υγιή βρέφη με βάση τις Κατευθυντήριες Οδηγίες
Χριστίνα Κατσαγιώνη, Ράνια Ζέρβα
- 14.15 - 14.30 Συμπεράσματα**
- 14.30 - 15.30 Ελαφρύ γεύμα**

Ευρετήριο Συντονιστών - Ομιλητών

Fewtrell Mary

Professor of Pediatric Nutrition, Research Centre, University College, Institute of Child Health, London, United Kingdom, Chair of the Committee on Nutrition of the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition

Fleischer Michaelsen Kim

Professor of Paediatric Nutrition, Department of Nutrition, Exercise and Sports, University of Copenhagen, Denmark

Αντωνιάδου-Κουμάτου Ιωάννα

Αναπτυξιακή Παιδιάτρος, Διευθύντρια Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Παιδιατρικής, Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Ζέλλου Αίγινη

Παιδιάτρος-Γαστρεντερολόγος, Διευθύντρια Παιδογαστρεντερολογικού Τμήματος, Νοσοκομείο Παιδών «ΜΗΤΕΡΑ», Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Παιδιατρικής Γαστρεντερολογίας, Ηπατολογίας και Διατροφής

Ζέρβα Ράνια

Κλινική Διαιτολόγος, Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ»

Καραγιόζογλου - Λαμπούδη Θωμά

Παιδογαστρεντερολόγος, Ομότιμη Καθηγήτρια Κλινικής Διατροφής, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης, Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Διατροφικής Πολιτικής του Υπουργείου Υγείας

Κατσώνη Χριστίνα

MSc, PhD, Κλινική Διαιτολόγος, Γενικό Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

Καφρίτσα Παναγιώτα

Παιδιάτρος-Γαστρεντερολόγος, Επιστημονική Συνεργάτης Μονάδας Γαστρεντερολογίας και Ηπατολογίας Α' Παιδιατρικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α

Μπασκόζος Ιωάννης

Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας Υπουργείου Υγείας

Ξεπαδάκη Παρασκευή

Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Αλλεργιολογίας, Μονάδα Αλλεργιολογίας & Κλινικής Ανοσολογίας, Β' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ»

Παπαδόπουλος Νικόλαος

Καθηγητής Αλλεργιολογίας - Παιδιατρικής Αλλεργιολογίας, Υπεύθυνος Μονάδας Αλλεργιολογίας & Κλινικής Ανοσολογίας, Β' Παιδιατρική Πανεπιστημιακή Κλινική Αθηνών, Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ», τ. Πρόεδρος Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Αλλεργιολογίας

Παπαδοπούλου Αλεξάνδρα

Παιδογαστρεντερολόγος, Υπεύθυνη Μονάδας Γαστρεντερολογίας, Ηπατολογίας και Διατροφής Α' Παιδιατρικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Διατροφικής Πολιτικής του Υπουργείου Υγείας

Παπαευαγγέλου Βάνα

Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Λοιμωξιολογίας, Γ' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο «ΑΤΤΙΚΟΝ»

Ρώμα Ελευθερία

Ομότιμη Καθηγήτρια Παιδιατρικής Γαστρεντερολογίας, Α' Παιδιατρική Κλινική Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Επιστημονική Υπεύθυνη Παιδογαστρεντερολογικού Τμήματος, Νοσοκομείο Παιδών «ΜΗΤΕΡΑ»

Σταύρου Δώρα

Παιδιάτρος - Ιατρός Δημόσιας Υγείας, Τομέας Υγείας του Παιδιού, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας

Τσίγκος Κωνσταντίνος

MD, PhD, Καθηγητής Ενδοκρινολογίας, Διατροφής και Μεταβολισμού, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, Μέλος της Εθνικής Επιτροπής Διατροφικής Πολιτικής του Υπουργείου Υγείας

Τσολιά Μαριζά

Καθηγήτρια Παιδιατρικής - Λοιμωξιολογίας, Διευθύντρια Β' Παιδιατρικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Π. & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ»

Χρούσος Γεώργιος

Καθηγητής Παιδιατρικής και Ενδοκρινολογίας - Διευθυντής Α' Παιδιατρικής Κλινικής Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α., Νοσοκομείο Παιδών «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ», Πρόεδρος Ελληνικού Κολλεγίου Παιδιάτρων, Ελληνικής Εταιρείας Παιδικής και Εφηβικής Ενδοκρινολογίας και Εθνικής Επιτροπής Μητρικού Θηλασμού